

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I KYMMENEDALENS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har 13.3.2020–7.5.2021 fattat beslut om restriktioner enligt lagen om smittsamma sjukdomar för sin region.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjöd med beslutet 22.4.2021 (ESAVI/13661/2021) alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 6 personer i utrymmen inomhus och utomhus i kommunernas områden i Södra Karelen, Helsingfors och Nyland och Päijänne-Tavastland och meddelade att en förutsättning för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 6 personer är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar.

Dessutom har regionförvaltningsverket i samma beslut (ESAVI/13661/2021) med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ålagt samtliga aktörer i kommunernas områden i Södra Karelen, Helsingfors och Nyland, Kymmenedalen och Päijänne-Tavastland som avses i 58 d § 5 momentet att i kommunernas områden i verksamhetsområdet ordna användningen av utrymmen som avses i 3 momentet som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse på ett sådant sätt att kunder och sällskap som deltar i verksamheten de facto kan undvika sådan närkontakt med varandra som avses i 4 momentet.

Beslutet är i kraft 1.5.2021–16.5.2021.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SÖDRA FINLAND

Postadress: PB 1, 13035 AVI

tfn 0295 016 000
registratur.sodra@rfv.fi
www.rfv.fi/sodra

Huvudkontoret i Tavastehus
Wähäjärvenkatu 6

Kontoret i
Helsingfors
Bangårdsvägen 9

Kontoret i Kouvola
Kauppamiehenkatu 4

Regionförvaltningsverket har med beslutet (ESAVI/15115/2021) som meddelades 30.4.2021 upphävt föreläggandet i beslutet av 22.4.2021 (ESAVI/13661/2021) enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gällande kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt för perioden 1.5-16.5.2021. Till övriga delar blev regionförvaltningsverkets beslut (ESAVI/ 13661/2021) fortsättningsvis i kraft enligt beslut.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ordnande av alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt.

Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 (tjugo) personer emellertid ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft 12.5.2021–31.5.2021.

Med det här beslutet upphävs för tiden 12.5–16.5.2021 förbudet mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som Regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelade 22.4.2021 gällande kommunernas områden i Kymmenedalen (ESAVI/13661/2021).

Motivering

Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Nationell styrning och det epidemiologiska läget

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser. I närkontakter kan coronaviruset också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Viruset kan även smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person. Coronavirussen är dock uppbyggda så att de inte klarar sig en längre tid på ytor.

Det är typiskt för virus att de muterar. Muterade virus kan till sina egenskaper avvika från den tidigare virusstammen. Muterade virusstammar kan exempelvis gällande smittsamheten klassas som så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC).

Institutet för hälsa och välfärd följer aktivt upp hur coronaviruset muterar och bedömer varianternas verkningar på coronavirusepidemin. Ute i världen cirkulerar för närvarande många olika varianter av coronaviruset. Spridningen av nya virusvarianter kan bekämpas på samma sätt som spridningen av det tidigare cirkulerande coronaviruset.

Utöver VOC-varianterna cirkulerar det i Finland och på andra håll i världen också andra muterade virusstammar där man inte ännu känner till hur mutationerna påverkar smittsamheten eller vaccinationsskyddet.

Coronavaccinet skyddar mot covid-19 och särskilt allvarliga former av sjukdomen. Vaccinet mot covid-19 hindrar dessutom virusinfektion och utsöndringen av viruset samt smitta mellan människor väl. På basis av detta är tanken att vaccin mot covid-19 kan bidra till uppkomsten av så kallat indirekt skydd och flockskydd. Hur god skyddseffekt den vaccinerade får beror på den vaccinerades ålder och bakomliggande sjukdomar; på hurdan coronasmitta det är fråga om och vilka virus som cirkulerar vid den aktuella tidpunkten. Enligt dagens kunskap skyddar de vaccin mot covid-19 som används också mot nya virusvarianter, men vaccinernas skyddseffekt kan vara sämre mot vissa varianter. Det är sannolikt att vaccinationen skyddar den vaccinerade mot allvarlig covid-19-infektion också när infektionen orsakas av muterat virus.

Coronavaccineringarna har inletts inom EU och 27.12.2020 även i Finland.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 (VNK/2020/106) förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Statsrådets principbeslut 23.10.2020 om rekommendationer i anslutning till genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2020/192) innehåller nationella och regionala rekommendationer som stöder regionala åtgärder för att förhindra epidemispridningen och bidrar till att begränsa epidemin så snabbt som möjligt. I principbeslutet anges det att epidemin med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar bekämpas i första hand genom lokala och regionala åtgärder. Rekommendationerna i principbeslutet baserar sig på de riktlinjer som regeringen fastställde den 15 oktober, och de tar hänsyn till den epidemiologiska lägesbedömningen.

Social- och hälsovårdsministeriet har 24.11.2020 utfärdat ett styrbrev om anvisningar och rekommendationer för att förhindra spridning av epidemin i Nyland och i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning (VN/25925/2020). Ministeriet har bedömt de åtgärder som de regionala myndigheterna har vidtagit i synnerhet i Nyland, men också åtgärderna i accelerations- och samhällsspridningsfasen mer allmänt i hela landet. Åtgärderna har rätt fokus, men den snabba utvecklingen av spridningen av sjukdomen visar att man inte har lyckats förhindra spridningen på ett effektivt sätt tillräckligt proaktivt eller i tillräcklig omfattning. Motsvarande aktörer i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning uppmanas att på ett proaktivt sätt beakta dessa anvisningar och rekommendationer i sin egen verksamhet.

Social- och hälsovårdsministeriet har 18.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev med titeln Förhindrande av epidemins spridning i landskap som befinner sig i eller närmar sig accelerations- eller samhällsspridningsfasen (VN/28363/2020). I brevet konstateras det bland annat att det fortsättningsvis finns en påtaglig risk att spridningen blir okontrollerad och vården överbelastad. Spridningen av sjukdomen och den risk den utgör mot människors hälsa och grundläggande rättigheter kan förhindras enbart med hjälp av snabba, proaktiva, målmedvetna och omfattande åtgärder. När det regionala läget bedöms måste också de omkringliggande områdenas och det nationella läget beaktas. Begränsningsåtgärderna får inte heller avvecklas för tidigt, utan rekommendationerna och restriktionerna ska lättas efter noga övervägande så att nya smittkluster inte uppstår.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 29.12.2020 sänt kommunerna, sjukvårdsdistrikten och övriga samkommuner ett brev om uppdatering av handlingsplanen för hybridstrategin (VN/288/2020). I brevet konstateras det att ministeriet i enlighet med Statsrådets principbeslut 22.12.2020 har uppdaterat handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet konstateras det att handlingsplanen innehåller en redogörelse för beskrivningar som karaktäriserar tre epidemifaser. Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Vissa detaljer i beskrivningarna av de olika epidemifaserna har preciserats på basis av erfarenheterna hösten 2020.

Social- och hälsovårdsministeriet har 28.1.2021 utfärdat ett styrbrev om begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av den nya virusvarianten och epidemin (VN/909/2021). Enligt brevet utgör de nya varianter av SARS-COV-2 som har upptäckts ett nytt potentiellt betydande epidemiologiskt hot. Dessa virusvarianter sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare subtyper. Trots att letaliteten inte verkar ha ökat kan

den nya virusvarianten leda till en epidemi som sprids betydligt snabbare än förut, och på grund av det ökade antalet sjukdomsfall allvarligt hota hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft. Eftersom den nya virusvarianten utgör ett allvarligt nytt hot har handlingsplanen för hybridstrategin kompletterats den 26 januari 2021. Statsrådet har förordat kompletteringen genom sitt principbeslut (STM/12/2021). I brevet ges baserat på handlingsplanen rekommendationer för åtgärder i det rådande läget. I brevet lyfter man också fram att kompletteringen av handlingsplanen beskriver hur två olika situationer där epidemin accelererar kan se ut och åtgärdshelheterna för dessa situationer.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har 23.2.2021 gett ett utlåtande om de åtgärdsnivåer för bekämpning av covid-19-epidemin som anges i social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan. Institutet för hälsa och välfärd bedömer att covid-19-epidemin har ökat kraftigt sedan början av februari 2021 i synnerhet inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Både incidensen av sjukdomen särskilt hos unga och vuxna i arbetsför ålder samt belastningen på sjukhusvården har stigit till en högre nivå än under de föregående veckorna. Enligt uppgifter från sjukvårdsdistriktet har de infektioner som orsakas av coronavirusvarianten ökat klart och detta kan klart påskynda accelerationen av epidemin och leda till en betydande belastning av sjukhus- och intensivvården. Enligt utlåtandet vill man med åtgärderna på nivå två särskilt förhindra att epidemin accelererar till följd av att virusvarianter sprids.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om att övergå till nivå två som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2021/32). Social- och hälsovårdsministeriet har 25.2.2021 utfärdat styrbrevet Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin – nya befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar och handlingsplanen för hybridstrategin (VN4947/2021). I brevet konstateras det att ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021), genom vilken nya temporära befogenheter för att förhindra spridning av epidemin fogades till lagen, trädde i kraft den 22 februari 2021. De tillfälliga befogenheterna gäller till och med den 30 juni 2021. Med anledning av lagändringen har ministeriet den 25 februari 2021 uppdaterat del 3 i handlingsplanen samt som bilaga till den ministeriernas tidigare åtgärdsrekommendationer för epidemins olika faser, som gavs den 23 oktober 2020.

Social- och hälsovårdsministeriet har 1.3.2021 (VN/5229/2021) gett ett styrbrev om att ta i bruk nivå två och de begränsningsåtgärder som hänför sig till ibruktagandet för att hindra spridning av virusvarianter och av epidemin. Enligt styrningsbrevet är landskapen inom verksamhetsområdet för Regionförvaltningsverket i Södra Finland, där åtgärdsnivå två är aktuella enligt ministeriets bedömning 24.2.2021 Helsingfors och Nyland samt

Egentliga Tavastland. I styrningsbrevet konstateras det att social- och hälsovårdsministeriet anser att det i områden som har bedömts vara i samhällsspridningsfasen och som kan jämföras med dem är nödvändigt att omedelbart införa de åtgärder som anges i styrbrevet och som rekommenderas att vidtas i samhällsspridningsfasen. Dessutom anser social- och hälsovårdsministeriet det motiverat att rekommendera att de områden som bedöms vara i accelerationsfasen i syfte att stärka den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra spridningen av epidemin omedelbart inför de åtgärder som rekommenderas i styrbrevet. Social- och hälsovårdsministeriet uppmanar regionerna att fastställa att ovan nämnda åtgärder ska iakttas fram till den 28 mars 2021.

Social- och hälsovårdsministeriet har 5.3.2021 preciserat sitt styrbrev av 1.3.2021 genom att bland annat konstatera att en riksomfattande nedstängning betyder att åtgärderna enligt åtgärdsnivå 2 enligt regeringens riktlinjer införs i alla områden där epidemin är i accelerationsfasen eller samhällsspridningsfasen, alltså i nästan hela landet. Motiveringen är det riksomfattande epidemiologiska läget. Åtgärderna enligt åtgärdsnivå 2 beskrivs i social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 1.3.2021. Genom åtgärderna för nivå två försöker man åstadkomma en snabb och kraftig minskning av kontakter under en viss tid i hela landet.

Social- och hälsovårdsministeriet har 5.3.2021 också gett ett kompletterande styrbrev till styrbrevet från den 1.3.2021 om Styråtgärder och rekommenderade åtgärder för regionerna för att förhindra att epidemin sprids. (VN/5896/2021). Åtgärderna på åtgärdsnivå 2 gäller de regioner som uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller de regioner som av andra orsaker kan jämföras med dem när det gäller åtgärdsbehovet. Inom Päijänne-Tavastland och Södra Karelen har epidemin 3.3.2021 bedömts vara i samhällsspridningsfasen. Utgående från en bedömning av social- och hälsovårdsministeriets grupp för lägesbilder och modeller 3.3.2021 har ministeriet fattat beslut om att Södra Karelen och Päijänne-Tavastland ska styras till åtgärdsnivå två. Grunden för styrningen är att kriterierna för samhällsspridningsfasen uppfylls i regionerna. Social- och hälsovårdsministeriet styr Södra Karelen och Päijänne-Tavastland att omedelbart införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inklusive de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom 5.3.2021 gett en anvisning Tillsynen över den ändring av lagen om smittsamma sjukdomar som trädde i kraft den 22 februari 2021, där det bland annat konstateras att regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket övervakar att lagen följs. Lagparagraferna gör det möjligt för de olika myndigheterna i kommunen, såsom

hälsoskyddsmyndigheterna, att delta i övervakningen på ett flexibelt sätt. Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta sinsemellan i fråga om övervakningen.

Social- och hälsovårdsministeriet har 25.3.2021 (VN/5896/2021) gett ett styrningsbrev gällande begränsande och rekommenderade åtgärder för regionerna som ska hindra epidemispridningen. Enligt styrningsbrevet har Kymmenedalens område 24.3.2021 övergått från epidemins accelerationsfas till spridningsfasen. Utgående från en bedömning av social- och hälsovårdsministeriets grupp för lägesbilder och modeller 24.3.2021 har ministeriet fattat beslut om att Kymmenedalens område ska styras till åtgärdsnivå två. Grunden för styrningen är att kriterierna för samhällsspridningsfasen uppfylls i regionerna. Social- och hälsovårdsministeriet styr Kymmenedalens område att omedelbart införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inklusive de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har 9.4.2021 (VN/9358/2021) gett ett styrningsbrev gällande begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av virusvarianter och epidemin. Ny styrning gavs med brevet till och med 30.4.2021. Social- och hälsovårdsministeriet styr alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärd och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets brev, även om regionerna i regel styrs till åtgärder i samhällsspridningsfasen och tilläggsåtgärder som

gäller den vuxna befolkningen, ska rekommendationer och begränsningar i de regioner som befinner sig i samhällsspridningsfasen, där epidemin inte visar tecken på avmattningsfas, i princip inte avvecklas utan noggrann prövning av dess effekter och eventuella ersättande åtgärder. Även begränsningsåtgärder enligt handlingsplanen som påverkar barn och unga ingår fortsättningsvis i det urval av metoder som regionerna överväger. När epidemin lugnar ner sig ska rekommendationerna och begränsningarna avvecklas endast efter omsorgsfullt övervägande. Samtliga sjukvårdsdistrikt i Södra Finlands verksamhetsområde har fastställts höra till den gruppen.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt brev 23.4.2021 *Restriktioner för att hindra spridningen av virusvarianten och epidemin (VN/11430/202)* fortsatt styrt regionerna enligt åtgärdsnivå 2 till och med 31.5.2021. Ministeriet styr regionerna i samhällsspridningsfasen att bland annat fatta beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar om att ställa förutsättningar för användningen av utrymmen som är avsedda för kunder och deltagare då kriterierna som avses i bestämmelsen uppfylls och beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar med över sex personer eller i sista hand helt förbjuder ordnandet av offentliga tillställningar så att tillställningar med högst sex personer är tillåtna enbart av tvingande lagstadgat skäl. Dessutom rekommenderas i brevet att man i områden som bedöms vara i accelerationsfasen inför motsvarande åtgärder för att effektivisera den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra spridningen av epidemin. I brevet konstateras att om man innan den utsatta tiden då styrningen upphör frångår åtgärdsnivåerna så ger ministeriet en särskild ny styrning om dess betydelse och åtgärdsförslagen som förknippas med epidemifaserna.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 29.4.2021 gällande begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av virusvarianter och epidemin (VN5896/2021-STM-8) har Kymmenedalens område 28.4.2021 övergått från epidemins samhällsspridningsfas till accelerationsfasen. Enligt bedömningen som 28.4.2021 gjordes inom social- och hälsovårdsministeriets grupp för lägesbilder och modeller rekommenderar ministeriet på grund av accelerationsfasen för Kymmenedalens område fortsättningsvis åtgärder för samhällsspridningsfasen och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Statsrådet fattade 6.5.2021 ett principbeslut om att frångå användningen av åtgärdsnivåerna som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin. Statsrådet konstaterar i principbeslutet att det är motiverat att frångå användningen av åtgärdsnivåerna. Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare.

Social- och hälsovårdsministeriet har 10.5.2021 utfärdat ett styrbrev *Rekommendationer och restriktioner enligt epidemifas för att förhindra spridningen av epidemin (VN/12820/2021)*. Social- och hälsovårdsministeriet styr genom brevet alla områden att från och med den 10 maj 2021 slopa de ytterligare åtgärderna för åtgärdsnivåerna och att övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin. I brevet presenteras ministeriets rekommendationer för

områden i olika epidemiologiska faser och styrningen ges fram till den 31 maj 2021. Utgångspunkten för lindringen och avvecklingen av de restriktioner som gäller i regionerna är de definitioner av epidemifaserna och de åtgärder som finns i hybridstrategin I bedömningen av regionens situation ska vikt även läggas vid smittläget i de omgivande regionerna och det riksomfattande epidemiläget. Även efter det att begränsningarna lindrats eller avvecklats bör det noteras att regionförvaltningsverken, kommunerna och andra behöriga aktörer kan fatta beslut om regionala och lokala begränsningar när det är nödvändigt med föregripande åtgärder för att förhindra att epidemin sprids.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds riksomfattande lägesrapport för uppföljning av hybridstrategin 5.5.2021 har antalet nya covid-19-fall i Finland klart börjat minska efter mitten av mars och tillsvidare håller epidemin på att mattas av. Meddelade restriktioner och rekommendationer och det att de har följts noga har fått epidemiutvecklingen att vända. Längs med våren kommer dessutom det ökade antalet vaccinerade och säsongsväxlingarna att börja stöda förbättringen av det epidemiologiska läget.

För tillfället motsvarar antalet diagnostiserade smittor smittläget i oktober-november 2020. Antalet diagnostiserade smittor har fortsättningsvis minskat jämfört med veckorna innan, men det epidemiologiska läget har inte förbättrats lika snabbt som tidigare. Det konstateras fortfarande många fall och därför kan läget snabbt försämrats igen om kontakterna mellan människor ökar betydligt och smittan friare kan spridas bland befolkningen.

Under vecka 17 (26.4–2.5) diagnostiserades sammanlagt 1357 nya fall av covid-19, vilket är mer än 250 fall färre än veckan innan. Veckan 17 fanns det 73 % färre fall än veckan 10 då antalet fall var det högsta under hela epidemin (4 941 fall). Under de två senaste veckorna förekom 54 nya fall per hundra tusen invånare och under de två föregående veckorna 81. Det uppskattade effektiva smittsamhetstalet är för närvarande 0,65–0,85 (90 % sannolikhetsintervall). Det uppskattade smittsamhetstalet har hållits under ett sedan vecka 13 (7 april).

Antalet tagna prov har legat på samma nivå under de senaste tre veckorna. Samtidigt har andelen positiva prover av de testade proverna fortsatt minska och vecka 17 var andelen cirka 1,2%. Det innebär att smittorna alltså upptäcks på ett effektivt sätt.

Belastningen av sjukhusvården var störst i slutet av mars före påsk (veckorna 12 och 13). Från detta har det sammanlagda antalet patienter som vårdas på sjukhus minskat med hälften, men under de senaste två veckorna har antalet patienter hållits relativt stabilt. Antalet patienter som vårdas på avdelningarna med specialiserad sjukvård har ökat lite från veckan innan, men antalet patienter som får intensivvård har klart minskat.

Prognoserna för den kommande veckans riksomfattande antal vårdperioder inom den specialiserade sjukvården och intensivvården har sjunkit en aning från prognoserna förra veckan.

Det finns skillnader i det epidemiologiska läget i olika regioner: i landets södra och sydvästra delar är incidensen av covid-19-fall alltså större än på andra håll i landet. Incidensen har emellertid med vissa undantag minskat i de flesta sjukvårdsdistrikt.

I hela landet kunde smittkällan för nya inhemska smittor utredas i något under 70 % av fallen. Andelen utredda smittor är i samma till klass som veckan innan. Omkring en fjärdedel av de nya smittorna konstaterades hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades. Antalet personer som per vecka sätts i karantän har jämnat ut sig under de senaste veckorna.

Coronavaccineringen fortskrider bra i alla specialansvarsområden. I hela landet har redan 89 % av dem som har fyllt 70 år fått en vaccindos och 65 % av dem som har fyllt 50 år. Uppskattningen är att medicinska riskgrupper i regel har fått den första dosen före mitten av maj och alla sexton år fyllda som vill före utgången av juli månad. Bedömningen är att vaccinerna har minskat behovet av sjukhusvård bland personer som har insjuknat i covid-19.

Statsrådet konstaterade den 27 april att undantagsförhållandena är över och utfärdade förordningar om att upphäva utövningen av befogenheter enligt beredskapslagen. Epidemin bekämpas främst genom lokala och regionala åtgärder med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar.

I praktiken har rekommenderade åtgärder och begränsningsåtgärderna hindrat smittor och efter mitten av mars har utvecklingen av det epidemiologiska läget konstaterats vara positiv. Det finns tecken på att läget jämnas ut, men det finns fortsättningsvis inga garantier för att den rekommenderade riktningen är bestående. Det diagnostiseras alltså så många smittor att epidemispridningen också i fortsättningen måste hindras effektivt och rekommendationerna och begränsningarna ska avvecklas måttfullt. När både en stor andel vaccinerade och kontaktbegränsningarna begränsar spridningen av coronaviruset kommer årstidsväxlingarna som är typiska för luftvägsvirus sannolikt att för sin del begränsande påverka antalet smittor under sommaren. Om årstidsväxlingen redan har påverkat genom att påskynda minskningen av epidemin så kommer dess verkan den här tiden av året i varje fall att fortsätta. Det goda epidemiologiska läget idag är å andra sidan fullt möjligt också utan årstidsväxlingar.

Även om det epidemiologiska läget har blivit bättre så är det motiverat att i regionerna upprätthålla effektiva och täckande metoder för att hindra smittor. Genom proportionerliga begränsningsåtgärder samt effektiv

testning och snabb smittspårning är det möjligt att upprätthålla utvecklingen av det epidemiologiska läget i en gynnsam riktning. En fortsatt gynnsam utveckling är en förutsättning för att det fortsättningsvis ska gå att lätta på och avveckla begränsningarna. Regeringen godkände den 20 april en plan för att avveckla begränsningarna.

Coronaviruset smittar effektivt särskilt vid långvarig närkontakt. Var och en kan genom sitt eget agerande bromsa spridningen av coronaviruset. Det är av största vikt att man följer rekommendationerna och restriktionerna och kraftigt minskar mängden närkontakter. Också vid lindriga symtom som passar in på covid-19 ska man genast söka sig till test. Smittspridningen av de nya virusmutationerna från en människa till en annan kan förhindras med samma metoder som i fråga om coronaviruset som förekom redan tidigare.

Hälsosäkerheten vid gränserna har förbättrats. Social- och hälsovårdsministeriet har anvisat alla behöriga myndigheter att agera på ett sådant sätt som situationens allvar kräver och utöva alla sina befogenheter som lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör för att förhindra att coronavirusepidemin sprids.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktens områden och erhållna sakkunnigutlåtanden

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala samarbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region.

Regionförvaltningsverket har av Kymmenedalens regionala coronasamordningsgrupp fått en bedömning av covid-19-läget i sjukvårdsdistriktet och gruppens synpunkter på vilka begränsningsåtgärder som behövs för att stävja epidemin.

Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts regionala samordningsgrupp konstaterade under sitt möte den 5 maj 2021 att distriktet alltjämt är i coronaepidemins samhällsspridningsfas. Enligt gruppen är incidensen i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts område över 14 dygn per 100 000

invånare 26,3 och andelen positiva prov 1,17 %. Virusvariantens andel av de nya fallen är avsevärd. Smittkällan kan inte utredas i 11 % av fallen. Två covid-19-patienter vårdas på sjukhus.

Enligt gruppen är ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar nödvändigt för att hindra att en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom sprids i Kymmenedalens område. Fortsatt sammankomstbegränsning på sex personer är också ännu nödvändig i den här epidemifasen. Gruppen beslutade att läget och epidemiutvecklingen bedöms på nytt under mötet som samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen, regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd håller den 10 maj 2021.

Enligt coronasamordningsgruppen uppfylls kriterierna i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inte gällande okända smittkedjor. Enligt gruppen är åtgärderna enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar som används tillräckliga för att hindra spridningen av covid-19-epidemin och de har redan införts för tillfället.

Under mötet den 10 maj 2021 där företrädare för samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen, regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd närvarade konstaterades att området fortsättningsvis är i accelerationsfasen. Enligt samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen var incidensen 24,3 och den procentuella andelen positiva prov 0,9 %. Två covid-19-patienter vårdas alltså på sjukhus.

Enligt samkommunen för social- och hälsovårdstjänster i Kymmenedalen och Institutet för hälsa och välfärd blir en höjning av sammankomstbegränsningen från 6 personer till 50 personer för stor. Utgående från det epidemiologiska läget vore en begränsning på 20 personer mer motiverad. Gruppen föreslår att begränsningen på sex personer upphävs och rekommenderar att det så snart som möjligt införs en begränsning på 20 personer i utrymmen inomhus och utomhus till slutet av maj.

Enligt gruppen är ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar nödvändigt för att hindra att en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom sprids i Kymmenedalens område.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapporter för uppföljningen av hybridstrategin var incidensen per 100 000 invånare över sju dagar veckorna 14–17 i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt 47,8, 29,4, 17,1 och 8,6, medan den procentuella andelen positiva prov av alla testade var 2,0, 1,6, 1,2 och 0,6.

Statsrådet rekommenderar i sitt principbeslut 23.10.2020 att regionala begränsningsåtgärder och rekommendationer som grundar sig på förebyggandet av spridning av smittsamma sjukdomar samt annan informationsstyrning inriktas proaktivt och effektivt på det sätt som lagen förutsätter. De åtgärder som ska vidtas ska sättas i en ändamålsenlig ordning utgående från det regionala epidemiologiska läget och de praktiska möjligheterna att genomföra åtgärderna. Besluten ska i enlighet med de regionala myndigheternas prövning basera sig på vad som är mest effektivt och proportionerligt utifrån den regionala epidemiologiska lägesbilden, den allmänna och regionala sakkunniginformationen om smittkällorna och smittrisen samt andra tillgängliga uppgifter.

En regionalt, lokalt och tidsmässigt inriktad, men omfattande och ömsesidigt stödande användning av olika åtgärder skapar som helhet de bästa förutsättningarna för regionerna att bekämpa spridningen av epidemin. Exakta och tillfälliga åtgärder som i betydande grad begränsar verksamheten men är mer begränsade kan vara motiverade i situationer där epidemin snabbt försämras.

De ovan nämnda utgångspunkterna i principbeslutet 23.10.2020 har också lyfts fram i handlingsplanen för hybridstrategin för bromsning av covid-19-epidemin under januari till maj 2021. Handlingsplanen baserar sig på statsrådets principbeslut 22.12.2020 och har publicerats på statsrådets webbplats. Enligt handlingsplanen måste man reagera snabbt och proaktivt på försämringen av epidemiläget genom att införa effektiva och epidemiologiskt ändamålsenliga åtgärder. Bekämpnings- och begränsningsåtgärderna på regional nivå är av central betydelse för att förhindra smittspridningen och sätta stopp för försämringen av läget. När det regionala läget bedöms måste också de omkringliggande områdenas och det nationella läget beaktas. Begränsningsåtgärderna får inte heller avvecklas för tidigt, utan rekommendationerna och restriktionerna ska lättas efter noga övervägande så att nya smittkluster inte uppstår. I en situation där incidensen har ökat på riksnivå och allt fler regioner har konstaterat att de antingen befinner sig i accelerationsfasen eller till och med i samhällsspridningsfasen, kan Institutet för hälsa och välfärd bedöma att det för att skydda människors hälsa och trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten är nödvändigt att införa fler åtgärder för att minska de fysiska kontakterna mellan människor i hela Finland.

På grund av den hotande epidemin orsakad av virusmutationer beskrivs i kompletteringen till handlingsplanen av den 26 januari 2021 tre åtgärdsnivåer som i olika lägen ska förhindra snabb eskalering av epidemin och risk för samhällsspridning i hela landet.

Statsrådet fattade 25.2.2021 ett principbeslut om övergång till nivå två i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin. Enligt principbeslutet består de fortsatta åtgärderna av att social- och

hälsovårdsministeriet styr alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärd och ministeriets bedömning befinner sig i samhällsspridningsfasen att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt styrbrev 1.3.2021 konstaterat att det enligt social- och hälsovårdsministeriet är nödvändigt att omedelbart ta i bruk de åtgärder som anges i styrbrevet och som rekommenderas att vidtas i samhällsspridningsfasen i områden som har bedömts vara i samhällsspridningsfasen och områden som kan jämföras med dem. Dessutom anser social- och hälsovårdsministeriet det motiverat att rekommendera att man i syfte att stärka den riksomfattande epidemibekämpningen och hindra epidemispridningen i de områden som bedöms vara i accelerationsfasen omedelbart inför de åtgärder som rekommenderas i styrbrevet. Social- och hälsovårdsministeriet uppmanar regionerna att fastställa ovan nämnda åtgärder fram till den 28 mars 2021.

Social- och hälsovårdsministeriet har 9.4.2021 (VN/9358/2021) gett ett styrningsbrev gällande begränsningsåtgärder för att hindra spridningen av virusvarianter och epidemin. Ny styrning gavs med brevet till och med 30.4.2021. Social- och hälsovårdsministeriet styr alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärd och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets brev, även om regionerna i regel styrs till åtgärder i samhällsspridningsfasen och tilläggsåtgärder som gäller den vuxna befolkningen, ska rekommendationer och begränsningar i de regioner som befinner sig i samhällsspridningsfasen, där epidemin inte visar tecken på avmattnings, i princip inte avvecklas utan noggrann prövning av dess effekter och eventuella ersättande åtgärder. Även begränsningsåtgärder enligt handlingsplanen som påverkar barn och unga ingår fortsättningsvis i det urval av metoder som regionerna överväger. När epidemin lugnar ner sig ska rekommendationerna och begränsningarna avvecklas endast efter omsorgsfullt övervägande. Samtliga sjukvårdsdistrikt i Södra Finlands verksamhetsområde har fastställts höra till den gruppen.

Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt brev 23.4.2021 (VN/11430/202) styrt regionerna enligt åtgärdsnivå 2 till och med 31.5.2021.

Statsrådet fattade 6.5.2021 ett principbeslut om att frångå användningen av åtgärdsnivåerna som avses i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin. Statsrådet konstaterar i principbeslutet att det är motiverat att frångå användningen av åtgärdsnivåerna. Statsrådet förordar att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare.

Social- och hälsovårdsministeriet har genom styrningsbrevet 10.5.2021 styrt alla områden att från och med den 10 maj 2021 slopa de ytterligare åtgärderna för åtgärdsnivåerna och att övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin.

Regionförvaltningsverket konstaterar att epidemin i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikts område för närvarande är i accelerationsfasen. Av utredningarna i ärendet framgår att incidensen över de senaste 14 dygna per 100 000 invånare nu är 24,3. Med beaktande av det klart sämre epidemiologiska läget i omgivande landskap, särskilt i Nyland och Päijänne-Tavastland, och hotet det innebär för också Kymmenedalens område samt sjukvårdsdistriktets rekommendationer i egenskap av sakkunnig anser Regionförvaltningsverket i Södra Finland att det för att hindra att den smittsamma sjukdomen sprids är nödvändigt att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt, men inomhus och i avgränsade utrymmen utomhus kan man emellertid ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster där antalet deltagare är högst 20 personer om säkerheten i dem kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av 21.9.2020 (bilaga 1).

Regionförvaltningsverket i Södra Finlands beslut gällande kommunerna inom dess verksamhetsområde grundar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av det regionala läget, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. En näringsidkare kan för att fullgöra skyldigheterna enligt beslutet till exempel vara tvungen att begränsa antalet kunder, vilket kan leda till inkomstförlust och försämra verksamhetens lönsamhet och därigenom också påverka sysselsättningen. Med det här beslutet begränsas verksamheten emellertid endast till den del som det är nödvändigt med tanke på att det epidemiologiska läget är accelererande och osäkert.

Regionförvaltningsverket kan fatta beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar som kan gälla för högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomster och användningen av utrymmen.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Kymmenedalen sjukvårdsdistrikt.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58, 59 a–c och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information fås vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Nikunen, tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektör

Merja Ekqvist

regionförvaltningsöverläkare

Laura Nikunen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler av den 21 september 2020.

Bilaga 2, Kommunerna inom Kymmenedalen sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 11.6.2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbplats.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Kymmenedalens sjukvårdsdistrikt

Kymmenedalen sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess område om beslutet

Polisinrättningen i Sydöstra Finland

Kymmenedalens räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt